

Abstrakt

Cílem diplomové práce je definovat produktivitu anglické konstrukce *caused-motion* a popsat, jaká syntaktická a sémantická omezení ji nejvíce ovlivňují. Přestože se v práci částečně věnujeme možnostem užívání argumentů konstrukce, hlavním centrem pozornosti jsou slovesa, která se mohou v konstrukci objevit. Tato slovesa mohou pocházet z různých sémantických tříd díky polysémnosti konstrukce a procesu *coercion*, který umožňuje konstrukcím změnit význam a valenční strukturu sloves, aby odpovídala jejich funkcím. Hlavními omezeními produktivity konstrukcí, která byla popsána v pracích Goldberg (1995), Suttle & Goldberg (2011) a Robenalt & Goldberg (2015), jsou princip sémantické koherence (*the semantic coherence principle*), princip korespondence mezi argumenty konstrukce a rolemi slovesa (*the correspondence principle*), podobnost slovesům, která se v konstrukci tradičně objevují (*similarity*), sémantické pokrytí konstrukce (*coverage*), ustálenost slovesa v konstrukci (*statistical pre-emption*) a ustálenost a distribuce slovesa v jiných konstrukcích (*conservatism via entrenchment*). Tato omezení byla společně se sémantickými omezeními danými významem konstrukce předpokládanými faktory, které ovlivňují možnosti produktivního užívání sloves v konstrukci. Analyzované příklady konstrukce pochází z mluveného korpusu Spoken BNC2014 (Love et al., 2017), který lze považovat za reprezentativní vyobrazení současné mluvené britské angličtiny. Frekvence přítomnosti sloves v konstrukci a jejich celková frekvence v korpusu sloužily jako zdrojová data pro koxémovou analýzu (Stefanowitsch & Gries, 2003). Ta určila, která slovesa jsou silně přitahována ke konstrukci, která jsou k ní přitahována pouze částečně a která jsou konstrukcí odpuzována. Tyto typy sloves byly následně rozříděny do sémantických tříd na základě klasifikace sloves podle Levin (1993) v databázi VerbNet (Kipper-Schuler, 2005). Mimo jiné jsme rozlišili mezi slovesy, jejichž valenční struktura odpovídá konstrukci *caused-motion*, a slovesy, která jsou nově vytvořená, nebo která jsou produktivně užita díky procesu *coercion*. Analýzou možností výskytu těchto druhů sloves jsme získali představu o stavu produktivity konstrukce a také zjistili, která sémantická a syntaktická omezení mají na produktivní užívání sloves v konstrukci největší vliv. Doufáme, že tato analýza na základě korpusových dat může sloužit jako teoretický základ pro experimentální výzkum produktivity konstrukce *caused-motion* a produktivity konstrukcí obecně.

Klíčová slova:

konstrukce způsobeného pohybu, konstrukce „*caused-motion*“, konstrukční gramatika, produktivita, kolostrukční analýza, koxémová analýza, korpusová lingvistika, VerbNet